

Leiðbeiningar vegna samantektar og afgreiðslu á tillögum sveitarstjórna um sérstök skilyrði (sérreglur) vegna byggðakvóta á fiskveiðiarinu 2023/2024

Í 5. mgr. 10. gr. laga nr. 116/2006, um stjórn fiskveiða, er að finna ákvæði er varða skilyrði um úthlutun aflaheimilda í einstökum byggðarlögum. Ráðherra setur almenn skilyrði fyrir úthlutun með reglugerð. Almennar reglur um úthlutun byggðakvóta til fiskiskipa á fiskveiðiarinu 2023/2024 er að finna í reglugerð nr. 852/2023, um úthlutun byggðakvóta til fiskiskipa á fiskveiðiarinu 2023/2024 (<https://www.stjornartidindi.is/Advert.aspx?RecordID=8b3ff896-7166-4a23-a488-4dd592c7c418>). Ráðherra getur heimilað á grundvelli rökstuddra tillagna sveitarstjórnar að sett verði sérstök skilyrði fyrir úthlutun aflaheimilda í einstökum byggðarlögum er víkja frá eða eru til viðbótar hinum almennu skilyrðum enda séu þau byggð á málefnalegum og staðbundnum ástæðum og í samræmi við hagsmuni viðkomandi byggðarlaga.

Í 7. mgr. 10. gr. laga nr. 116/2006, um stjórn fiskveiða, eru ákvæði er varða skilyrði um skyldu til að landa til vinnslu innan hlutaðeigandi byggðarlaga og getur ráðherra heimilað á grundvelli rökstuddra tillagna sveitarstjórnar að sett verði sérstök skilyrði fyrir úthlutun aflaheimilda í einstökum byggðarlögum er víkja frá eða eru til viðbótar hinum almennu skilyrðum enda séu þau byggð á málefnalegum og staðbundnum ástæðum.

Ráðherra getur því á grundvelli framangreindra heimilda byggt á tillögum sveitarstjórna sem víkja frá ákvæðum í almennu reglunum sem er að finna í framangreindri reglugerð.

Nánari upplýsingar um málsmeðferð á tillögum sveitarstjórna er síðan að finna í 3. gr. reglugerðarinnar. Þar er ákvæði um fjögurra vikna frest fyrir sveitarstjórnir til að skila tillögum og ákvæði um kynningu ráðuneytis á tillögum sveitarstjórna á vefsíðu ráðuneytisins.

Til upplýsingar þá verður ferli á afgreiðslu tillagna sveitarfélags um sérreglur vegna byggðakvóta í byggðarlaginu eftirfarandi:

Málsmeðferð sveitarstjórnar

Sveitarstjórn tekur saman tillögur, telji hún þörf á því, og rökstuðning að sérreglum vegna byggðakvóta. Sveitarstjórn fjallar um tillögurnar á fundi og bókað er um afgreiðslu málsins í fundargerð. Erindi með tillögum með áritun sveitarstjórnar ásamt afriti af fundargerð er sent rafrænt til matvælaráðuneytis á tölvupóstfangið mar@mar.is.

Málsmeðferð ráðuneytis

1. Ráðuneytið tilkynnir viðeigandi sveitarstjórn um úthlutun byggðakvóta til byggðarlaga innan sveitarfélagsins á grundvelli ákvæða reglugerðar nr. 851/2023, um úthlutun byggðakvóta til byggðarlaga á fiskveiðiarinu 2023/2024.
2. Erindi sveitarstjórnar um beiðni á setningu sérreglna berst ráðuneytinu ásamt tillögu að sérreglum.
3. Ráðuneytið móttækur erindið og undirbýr kynningu á tillögu sveitarfélags.
4. Kynning á tillögum sveitarstjórnar. Ráðuneytið birtir tillögu sveitarstjórnar á vef ráðuneytisins í sjö daga og óskar eftir athugasemdum varðandi tillögu viðkomandi sveitarstjórnar.
5. Ráðuneytið móttækur athugasemdir vegna tillögu sveitarstjórnar fyrir viðkomandi byggðarlag og undirbýr kynningu á athugasemdum.
6. Ráðuneytið metur hvort rökstuðningur tillagna sveitarstjórnar sé fullnægjandi eða hvort um annmarka sé um að ræða á tillögu sveitarstjórnar vegna viðkomandi byggðarlags m.t.t. afgreiðslu hennar. Ef svo er þá er sveitarstjórn tilkynnt um slíkt og gefinn kostur til úrbóta á innsendri tillögu.
7. Ráðuneytið tekur tillögu sveitarstjórnar til efnislegar meðferðar. Við mat ráðuneytisins verður sérstaklega litið til rökstuddra tillagna sveitarfélags um að víkja frá skilyrðum á grundvelli málefnalegra og staðbundinna ástæðna enda séu þau í samræmi við hagsmuni viðkomandi byggðarlaga. Ráðuneytið kannar hvort aðstæður hafi breyst í viðkomandi byggðarlagi sem gefi tilefni til að fallast á eða hafna tilteknum atriðum í tillögum sveitarstjórnar. Bent skal á að þótt tilteknar tillögur að sérreglum hafi verið staðfestar á fyrri fiskveiðiarum er það ekki vísbending um að sambærilegar tillögur að sérreglum muni verða samþykktar fyrir viðkomandi byggðarlag fyrir fiskveiðiarinu 2023/2024 þar sem ráðuneytinu ber að taka afstöðu til hvernar tillögu fyrir sig með hliðsjón af málefnalegum og staðbundnum ástæðum og í samræmi við hagsmuni viðkomandi byggðarlaga í hverju tilviki fyrir sig.
8. Ráðuneytið skrifar fundargerð um afgreiðslu erindis.
 - a. Ráðuneytið staðfestir að fullu tillögu sveitarstjórnar um sérreglur.
 - b. Ráðuneytið staðfestir að hluta tillögu sveitarstjórnar um sérreglur.
 - c. Ráðuneytið hafnar tillögu sveitarstjórnar um sérreglur.

- Ráðuneytið sendir bréf til sveitarstjórnar um niðurstöðu ásamt rökstuðningi á afgreiðslu. Ef ástæða er til þá er sveitarstjórnnum gefin kostur til úrbóta á innsendri tillögu.
9. Auglýsing sérreglna fyrir viðkomandi byggðarlag/byggðarlög er send Stjórnartíðindum til birtingar. Ráðuneytið getur gert leiðréttingar og formbreytingar á tillögum sveitarstjórna ef þörf er á ef það er nauðsynlegt m.t.t. málfars eða samhengis. Ráðuneytið mun hins vegar ekki leggja til efnisbreytingar á tillögum sveitarstjórna heldur verða slíkar tillögur að berast ráðuneytinu frá viðkomandi sveitarstjórnnum.
 10. Ráðuneytið sendir Fiskistofu fyrirmæli um að auglýsa byggðakvóta til fiskiskipa til umsóknar fyrir viðkomandi byggðarlag/byggðarlög eftir að sérreglur hafa verið birtar í Stjórnartíðindum.

Afgreiðsla Fiskistofu

Fiskistofa auglýsir byggðakvóta fyrir viðkomandi byggðarlag til umsóknar. Í framhaldi af afgreiðslu Fiskistofu á umsóknum er byggðakvóta til einstakra fiskiskipa úthlutað að teknu tilliti til sérreglna sem varða úthlutun ef við á.

Til hagræðingar fyrir sveitarstjórnir hefur ráðuneytið tekið saman form til útfyllingar sem mælt er með að þær noti ef að þær áforma að leggja fram tillögur um sérreglur og rökstuðning vegna þeirra. Athugið að **ekki er nauðsynlegt að tillögur sveitarstjórna feli í sér breytingu á öllum ákvæðum 1. gr., 4. gr., eða 6. gr. heldur getur verið um afmarkað frávík eða breytingu að ræða á ákvæði tiltekinnar gr. reglugerðar nr. 852/2023.**

Eyðublað matvælaráðuneytis vegna tillögu sveitarstjórnar að sérstökum skilyrðum fyrir úthlutun byggðakvóta til fiskiskipa á fiskveiðiarinu 2023/2024	
Til útfyllingar fyrir þau sveitarfélög sem óska eftir að senda inn tillögu að sérstökum skilyrðum.	
Ef sveitarfélög óska ekki eftir að sérstök skilyrði verði sett þá er mælt til þess að matvælaráðuneytinu verði send yfirlýsing þess efnis.	
Sveitarfélag:	Súðavíkurhreppur
Tillaga varðar hluteigandi byggðarlag/byggðarlög:	Súðavík.
Dagsetning staðfestingar sveitarstjórnar á tillögu:	19. apríl 2024.
Tillaga varðandi breytingu á almennum skilyrðum (ákvæði 1. gr.)	
Tillaga varðandi breytingu á almennum skilyrðum (ákvæði 1. gr.)	Óbreytt.
Rökstuðningur varðandi breytingu á almennum skilyrðum (ákvæði 1. gr.)	Óbreytt.
Tillaga varðandi breytingu viðmiðunar um úthlutun til fiskiskipa (ákvæði 4. gr.)	
Tillaga varðandi breytingu viðmiðunar um úthlutun til fiskiskipa (ákvæði 4. gr.)	Heimilt verði að landa sæbjúgum (holothuroidea) sem andlagi til byggðakvóta af skipum og bátum í flokki 5.c (skip og bátar yfir 100 brl.) í sérreglum Súðavíkurhrepps, með þeim stuðlum sem við eiga, þrátt fyrir að samkvæmt skilgreiningu teljist sæbjúgu ekki til botnfiskafla með þorskígildisstuðul sbr. 4. gr. reglugerðar nr. 852/2023.
Rökstuðningur varðandi breytingu viðmiðunar um úthlutun til fiskiskipa (ákvæði 4. gr.)	<p>16 frístundabátar gera út frá Súðavíkurhöfn og er fyrirtæki á staðnum og starfsmenn og eignir félagsins (fasteignir). Félagið, Iceland Sea Angling, hefur undanfarin ár gert vinnslusamning við Vestfisk, sem er eina vinnslan á staðnum sem uppfyllir skilyrði vinnslusamningshafa. Skerðingar og lítill pottur til úthlutunar í flokki frístundabáta er staðreynd en jafnframt hefur félagið ríka þýðingu fyrir Súðavíkurhrepp. Félagið leigir allan kvóta til sín sem út af stendur (það sem veiðist umfram úthlutun) og landaði t.a.m. nær 175 tonnnum upp úr sjó sl. ár. Félagið uppfyllir öll skilyrði til úthlutunar fyrir fiskveiðiárið.</p> <p>Einungis 4 krókaflamarksbátar eru eftir í Súðavík sem talist getur til heimaflota. Ekki hefur náðst saman með vinnslusamning fyrir þá báta við vinnsluna á staðnum undanfarin ár, en viðkomandi bátar hafa stundað strandveiðar yfir sumarið. Lagt er til að úthlutun til þeirra, báta í flokki 5.b í sérreglum, 40 tonn í heild eða hámark 10 tonn á bát að uppfylltum öðrum skilyrðum reglugerðar. Undanfarið hafa þessir bátar landað afla sínum á fiskmarkað í Bolungarvík þar sem þeir höfðu ekki eða gátu ekki fengið vinnslusamning við einu vinnsluna í Súðavík. Inn í það spilar m.a. ágreiningur um fiskverð og móttöku afla. Aðilar, vinnsla og strandveiðisjómenn, hafa lýst yfir vilja til samniga um löndun til vinnslu fyrir yfirstandandi fiskveiðár.</p> <p>Einn togbátur hefur skráða heimahöfn í Súðavík og stundar veiðar á bolfisk og sæbjúgu. Lagt er til að sæbjúgu, sem hafa verið kvótasett í núverandi fiskveiðistjórnunarkerfi, geti talist til móttframlags til byggðakvóta eftir þeim stuðlum sem þykir viðeigandi. Um er að ræða eina skipið sem tengist vinnslusamningshafa og stundar veiðar frá Súðavíkurhöfn. Landanir skipsins og móttaka útgerðar hafa þannig bein áhrif á tekjur hafnar í Súðavík og treysta þá</p>

	<p>útgerð staðarins. Sæbjúgu, sem eru nú kvótasett, ættu þar af leiðandi að hafa stuðul til andlags byggðakvóta samkvæmt viðmiðum sem ráðuneytið telur ásætlanlegan. Verði ekki á það fallist er óskað eftir því að sá liður sem varðar sæbjúgu sem andlag til byggðakvóta verði felldur út úr sérreglum Súðavíkurhrepps, en sérreglur standi að öðru leyti.</p>
<p>Tillaga varðandi breytingu á löndunarskyldu eða vinnsluskyldu (ákvæði 6. gr.)</p>	
<p>Tillaga varðandi breytingu á löndunarskyldu eða vinnsluskyldu (ákvæði 6. gr.)</p>	<p>Að krókaflamarksbátum verði heimilt að landa til vinnslu án staðsetningar í Súðavík þar sem móttökugeta vinnslu er takmörkuð. Að í undantekningartilvikum geti afli til vinnslu verið boðinn upp eða unninn af annari vinnslu á tímabilinu 1. maí – 31. ágúst 2024, í þeim tilvikum sem vinnsla getur ekki tekið á móti fiski. Þannig yrði komist hjá því að lönduðum afla yrði ráðstafað án þess að hann teljist til andlags byggðakvóta.</p>
<p>Rökstuðningur varðandi breytingu á löndunarskyldu eða vinnsluskyldu (ákvæði 6. gr.)</p>	<p>Í Súðavík er Vestfiskur fyrirtæki þar sem unninn er harðfiskur og uppfyllir vinnslan því skilyrði vinnslusamningshafa. Vinnslan vinnur um 300 tonn til herslu og tekur á móti um 3-400 tonnum af þorski úr sjó. Vestfiskur er eina vinnslan í Súðavík sem getur tekið á móti fiski til vinnslu. Miklar sveiflur í afla sem berst að landi eru erfiðar og örðugt að taka á móti öllum fiski sem berst að landi þegar best gefur. Í tölulíð 3 í sérreglum Súðavíkurhrepps er lagt til að í undantekningartilvikum sé strandveiðibátum / krókaflamarksbátum sem hafa vinnslusamning við Vestfisk heimilt að landa afla sínum í Súðavíkurhöfn en án staðsetningar til vinnslu. Sá afli telji allt að einu, að öðrum skilyrðum uppfylltum, til andlags byggðakvóta þrátt fyrir þessa tilhögun, hvort sem aflanum yrði ráðstafað í aðra vinnlu í nágrenninu eða boðinn upp. Undanfarin ár hefur þessi staða komið upp kannski 3-4 sinnum yfir sumarið meðan strandveiðar eru yfirstandandi. Eins og fyrr er vikið að eru aðeins 4 bátar eftir í þessum flokki, krókaflamarksbátar, sem þetta varðar. Þeir hafa ekki fengið úthlutaðan byggðakvóta undanfarið ár. Í þeim tilvikum sem vinnsla hefur ekki tekið á móti afla þar sem of mikið berst að landi hefur megn óánægja leitt af í bland við ágreining um fiskverð fyrir byggðakvótaandlagið. Því hefur ekki samist með aðilum undanfarin tvö ár.</p> <p>Fallist ráðuneytið ekki á þessi rök er óskað eftir því að þessi liður verði felldur út, þ.e. það sem varðar vinnslu án staðsetningar, en fordæmi eru fyrir því að fallast á þessa tilhögun annars staðar sem álíka háttar til.</p>
<p>Tillögur sveitarstjórnar sendist rafrænt til matvælaráðuneytis á tölpóstfangið mar@mar.is.</p>	